

Грабовська Г.М.,
к.ю.н.,
Панасенко Є.Р.,
магістрант,

Національний авіаційний університету, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО ДОТРИМАННЯ ТА ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ

Захист прав та інтересів дитини є одним із найважливіших завдань Української держави, адже ставлення до дітей, їхніх прав і свобод, повага до їхньої людської гідності якнайточніше відображають рівень гуманності й цивілізованості суспільства [1].

Охорону дитинства в Україні визнано стратегічним загальнонаціональним пріоритетом. Уряд України робить суттєві кроки на шляху захисту дитинства, керуючись при цьому принципами першочергової турботи про дітей, пріоритетності прав дитини.

Кожній дитині для повного і гармонійного розвитку її особистості необхідно зростати в сімейному оточенні, в атмосфері щастя, любові і розуміння. Адже тільки сім'я є природним середовищем для зростання і благополуччя дитини [2].

Ще у 1924 р. Лігою Націй було розроблено та прийнято Женевську декларацію прав дитини. Зі створенням ООН у 1945 р. увага до прав дитини у світі посилилась, міжнародна спільнота прийняла кілька правових документів, що визначають статус жителів планети до 18 років та зобов'язання держави і суспільства перед ними.

Питання захисту прав дитини знайшли відображення у Загальній декларації прав дитини, прийнятій ООН у 1948 р., у Міжнародних пактах 1966 р., зокрема, у Міжнародному пакті про громадянські і політичні права.

20 листопада 1989 р. Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй було прийнято Конвенцію про права дитини, яка правомірно вважається міжнародною дитячою конституцією. Конвенцією запроваджено сучасні універсальні стандарти, які слугують орієнтирами щодо забезпечення прав дітей у світі й у кожній країні зокрема. У Конвенції проголошується право дитини мати свою думку, міститься положення про те, щоб при вирішенні будь-яких питань, які стосуються дитини, її інтереси враховувались якнайкраще.

27 лютого 1991 р. Україна ратифікувала дану конвенцію, ставши при цьому першою серед членів ООН. Таким чином, наша держава визнала,

що діти є особливо уразливою групою з огляду на їх вік, психічний і фізичний розвиток і що вони потребують спеціального постійного догляду і захисту, а також узяла на себе низку зобов'язань у рамках Конвенції, зокрема здійснити реформування законодавства відповідно до міжнародних стандартів.

З часу запровадження в Україні інституції Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини моніторинг стану дотримання прав дитини завжди був предметом особливої уваги і турботи омбудсмена [1].

На підставі результатів комплексного дослідження стану дотримання прав дитини в Україні омбудсман з прав людини зазначила, що, ратифікувавши у 1991 р. Конвенцію ООН про права дитини, приєднавшись до двох її факультативних протоколів та інших конвенцій в галузі захисту прав дитини, Україна розпочала формувати законодавство в сфері охорони дитинства відповідно до міжнародних та європейських стандартів.

Протягом років незалежності України було досягнуто певних успіхів у справі щодо захисту прав та законних інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, набули розвитку сімейні форми виховання, соціальний захист дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, прийнято Закон України "Про Загальнодержавну програму "Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини" на період до 2016 року" [1].

Проте, попри ухвалення законів та інших нормативно-правових актів, покликаних забезпечувати реалізацію і захист прав дітей, ми констатуємо той факт, що й досі несформована цілісна державна система забезпечення прав кожної дитини, створення умов для її гармонійного і повноцінного розвитку.

Наразі існує потребу у чіткішій координації діяльності розгалуженої мережі органів і служб, які згідно із законодавством зобов'язані забезпечувати захист прав українських дітей [1].

На переконання багатьох сучасних науковців, а також омбудсмена, усі зусилля влади мають бути спрямовані передусім на подолання бідності сімей з дітьми, зокрема, спадкової бідності, що особливо посилилась в умовах фінансово-економічної кризи, удосконалення системи охорони здоров'я, забезпечення доступу до якісних медичних послуг кожної дитини, подолання дитячої бездоглядності та безпритульності, профілактики соціального сирітства, запобігання найгіршим формам дитячої праці, торгівлі дітьми, використанню їх у секс-індустрії тощо.

Література

1. Стан дотримання та захисту прав дитини в Україні. Спеціальна доповідь уповноваженого Верховної Ради України з питань прав людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ombudsman.gov.ua/ru/images/stories/07022011/S_Dopovid_4.pdf.

2. Філіпішина А.А. Національні стандарти в системі захисту прав дитини: сімейні форми виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/sped/2011_4/018-20.pdf.

УДК 34:656

Гуренко-Вайцман М. М.,

д.ю.н., професор,

Кримський державний медичний університет,

Вайцман В. Г.,

к.ю.н.,

радник Голови правління ДАТ "Чорноморнафтогаз",

м. Сімферополь, Україна

ПРАВОВОЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДОРОЖНЬОГО ТРАНСПОРТУ

Сучасна транспортна система створена спеціально для задоволення потреби населення та промисловості у перевезеннях. Органи державної влади та місцевого самоврядування до проблем забезпечення задоволення зазначеної потреби громадян повинні відноситися як до однієї з пріоритетних, оскільки доступність даного виду транспортних послуг є невід'ємною передумовою для нормального функціонування суспільства.

Переходячи до розгляду поняття "дорожнього транспорту", слід зазначити, що ні в довідковій, ні у науковій літературі, ні у законодавстві дане поняття чітко не визначено. Це пов'язано зі складністю та комплексністю даного поняття. Як правило, у літературі та законодавстві використовуються загальні терміни: транспорт, транспортний засіб, транспортна система, автомобіль тощо. Поняття "транспорт" напряду пов'язане з поняттям "транспортного засобу", які у довідковій літературі, класифікують за способом пересування та за призначенням.

Зазначимо, що дорожній транспорт відіграє суттєву роль у транспортній системі України. Чинне законодавство України визначає існування єдиної транспортної системи, яка створена з метою забезпечення

потреби населення у перевезеннях. Єдину транспортну систему України становлять: транспорт загального користування (залізничний, морський, річковий, автомобільний і авіаційний, а також міський електротранспорт, у тому числі метрополітен); промисловий залізничний транспорт; відомчий транспорт; трубопровідний транспорт; шляхи сполучення загального користування [1].

Нажаль, у чинному законодавстві перелічуються лише складові елементи транспортної системи, проте зовсім не приділена увага визначенню поняття транспортної системи, загальних принципів її діяльності тощо.

Аналіз законодавства свідчить, що функціонування транспортної системи, зокрема системи дорожнього транспорту, має бути спрямоване на:

- забезпечення прав громадян під час надання їм транспортних послуг;
- безпечне функціонування транспорту;
- зменшення шкідливого впливу транспорту на оточуюче природне середовище;
- додержання необхідного темпу розвитку транспортної системи;
- забезпечення інтересів держави, транспортних установ та споживачів транспортних послуг;
- забезпечення злагодженого функціонування різних видів транспорту.

Система дорожнього транспорту є цілісна сукупність різноманітних видів транспорту, що переміщуються виключно по дорозі (автомобільній дорозі, вулиці), які забезпечують в процесі своєї взаємодії своєчасне та якісне задоволення потреб суспільного виробництва і населення у перевезеннях пасажирів та вантажів. До системи дорожнього транспорту слід віднести:

- автомобільний транспорт (легкові автомобілі; автобуси; вантажні і спеціальні автомобілі, електромобілі, мотоцикли);
- міський електричний вуличний транспорт (тролейбуси та трамваї);
- немеханічний транспорт (використовується мускульна сила тварин (гужовий) або людини).

У сучасній системі дорожнього транспорту існує два економічних сектори: комерційний та некомерційний, тобто діяльність у галузі дорожнього транспорту може здійснюватись як на професійній основі, так і громадянами у особистих цілях. У комерційному секторі слід виділити два напрямки транспортної діяльності: діяльність, метою якої є надання транспортних послуг та виконання транспортних робіт (тоді, ко-